# מהדורה למורה – מפתח תשובות

## מטרות הדף:

- להבין מהו שורש ולזהות אותו במילים
- לקשר בין מילים בעלות שורש משותף
- לתרגל ניחוש משמעות מילים חדשות לפי השורש

גרסה רגילה – כל הפריטים.

### חלק א' – הבנה בסיסית

1. א – קבוצת אותיות הנושאת משמעות משותפת
2. ב – שלוש
3. ג – כתף
4. ב – כולן קשורות לפעולת הכתיבה
5. ב – כדי לנחש משמעות של מילים חדשות

### חלק ב' – נכון או לא נכון

1. נכון – כך נהוג לומר על מבנה המילים בעברית
2. לא נכון – למרות הדמיון בצליל, אין קשר במשמעות לכתיבה
3. נכון – זה אחד השימושים המרכזיים של שורשים
4. נכון – שתי המילים קשורות למשמעות של למידה
5. לא נכון – רוב השורשים בני שלוש אותיות

### חלק ג' – השלמת מילים

1. כ-ת-ב
2. כתיבה
3. כתף
4. שורש
5. משמר

### חלק ד' – התאמת מילה לשורש

- 1 – ה (כ-ת-ב)
- 2 – ד (כ-ת-ב)
- 3 – ב (ל-מ-ד)
- 4 – ג (ש-מ-ר)
- 5 – א (כ-ת-ב)

### חלק ה' – תרגול קצר

1. שורש הוא קבוצת אותיות שחוזרת במילים שונות ונושאת משמעות דומה, לדוגמה כ-ת-ב. אם מכירים את השורש אפשר לנחש פירוש של מילה חדשה שבנויה ממנו

### חלק ו' – משימת כתיבה

1. ציפייה לשלוש מילים לפחות מאותו שורש, עם הסבר קצר על הקשר במשמעות ביניהן

### כרטיס יציאה – מה לחפש

- הגדרה: קבוצת אותיות הנושאת משמעות משותפת
- כל מילה מהרשימה: כותב, מכתב, כתובת, כתיבה וכדומה
- הסבר שמראה הבנה שאפשר לנחש משמעות לפי הדמיון לשורש מוכר

## טיפים להפעלה:

- אפשר לפתוח את השיעור במשחק קבוצתי: כל קבוצה מקבלת שורש ומנסה למצוא כמה שיותר מילים בדקה
- כדאי להדגים על הלוח את דוגמת השורש כ-ת-ב לפני תחילת העבודה העצמאית
- בגרסה המותאמת ניתן לדלג על הפריטים המסומנים ולהתמקד בשורש כ-ת-ב בלבד

# דף תרגול: שורשים בעברית

דף התלמיד/ה רגיל

**שם:** _____ **כיתה:** _____ **תאריך:** _____

רוב המילים בעברית נבנות משורש, בדרך כלל בן שלוש אותיות, שנושא משמעות משותפת. הכרת השורש עוזרת להבין מילים חדשות ולהרחיב את אוצר המילים.

## 1 חלק א' – הבנה בסיסית

הקיפו את התשובה הנכונה.

**1.** מהו שורש במילה?

א) קבוצת אותיות הנושאת משמעות משותפת ב) סימן ניקוד מיוחד ג) סוג של פיסוק

ד) האות הראשונה במילה

**2.** כמה אותיות יש בדרך כלל בשורש בעברית?

א) שתיים ב) שלוש ג) ארבע ד) חמש

**3.** איזו מילה אינה שייכת לשורש כ-ת-ב?

א) מכתב ב) כתובת ג) כתף ד) כתיבה

**4.** מה משותף למילים כותב, מכתב וכתיבה?

א) כולן מתחילות באות מ ב) כולן קשורות לפעולת הכתיבה ג) כולן שמות של אנשים

ד) כולן מילים נרדפות

**5.** מדוע כדאי להכיר שורשים?

א) כדי לכתוב יפה בכתב יד ב) כדי לנחש משמעות של מילים חדשות ג) כדי לדעת איך לנקד

ד) כדי לספור אותיות במילה

## 2 חלק ב' – נכון או לא נכון

סמנו ✔ נכון או ✘ לא נכון.

| # | משפט | ✔ נכון | ✘ לא נכון |
|---|---|---|---|
| 1 | רוב המילים בעברית בנויות משורש | ☐ | ☐ |
| 2 | המילה כתף שייכת לשורש כ-ת-ב | ☐ | ☐ |
| 3 | הכרת שורש יכולה לעזור לנחש משמעות של מילה חדשה | ☐ | ☐ |
| 4 | מהשורש ל-מ-ד אפשר ליצור מילים כמו תלמיד ולימוד | ☐ | ☐ |
| 5 | שורש בעברית הוא תמיד בן ארבע אותיות | ☐ | ☐ |

## 3 חלק ג' – השלמת מילים

השלימו את המילה החסרה.

**1.** המילה כותב שייכת לשורש _____

**2.** השורש כ-ת-ב קשור למשמעות של _____

**3.** המילה _____ נשמעת דומה לשורש כ-ת-ב אך אינה קשורה אליו

**4.** כאשר מכירים _____ אפשר לפעמים לנחש משמעות של מילה חדשה

**5.** מהשורש ש-מ-ר אפשר ליצור גם את המילה _____

## 4 חלק ד' – התאמת מילה לשורש

התאימו: כתבו ליד כל מספר את האות המתאימה מהעמודה השמאלית.

| | | |
|---|---|---|
| **1.** כותב | ___ | **א.** כ-ת-ב |
| **2.** מכתב | ___ | **ב.** ל-מ-ד |
| **3.** לומד | ___ | **ג.** ש-מ-ר |
| **4.** שומר | ___ | **ד.** כ-ת-ב |
| **5.** כתיבה | ___ | **ה.** כ-ת-ב |

## 5 חלק ה' – תרגול קצר

ענו בקצרה.

**1.** הסבירו במילים שלכם מהו שורש ולמה הוא עוזר להבין מילים חדשות

## 6 חלק ו' – משימת כתיבה

כתבו תשובה מלאה במשפטים שלמים.

**1.** בחרו שורש אחד, למשל ל-מ-ד או ש-מ-ר, וכתבו כמה שיותר מילים הקשורות אליו. נסו למצוא לפחות שלוש מילים

## כרטיס יציאה

מהו שורש במילה?

תנו דוגמה למילה אחת הבנויה משורש כ-ת-ב

איך הכרת שורש עוזרת להבין מילה חדשה?

איך הרגשתי בשיעור? ☹ 😐 🙂 😀